

ОШ „Браћа Вилотијевић“,
Краљево

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ОСНОВНА ШКОЛА
БРАЋА ВИЛОТИЈЕВИЋ
Деп. бр. 334/1
9.7. 20 25 год
КРАЉЕВО

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ ЗА ПЕРИОД ОД 2025/26. – 2028/29. ГОДИНЕ

ЈУН, 2025. ГОДИНЕ

Председник ШО

Татма Вилотијевић

Основна школа „Браћа Вилотијевић,, из Краљева у складу са Законом о основама система образовања и васпитања и Законом о основном образовању и васпитању урадила је Школски програм за период од 2025/2026. До 2028/2029. године

Заснованост школског програма:

- Закон о основама система образовања и васпитања Службени гласник РС, 88/2017, 27/2018 - други закони и 10/2019 од 15.02.2019. године
- Закон о основном образовању и васпитању Службени гласник РС, бр. 55/2013, 101/2017, 27/2018 - други закон и 10/2019 од 15.02.2019. године
- Закона о основама система образовања и васпитања, који је ступио на снагу у октобру 2017. године („Службени гласник РС“ бр. 88/2017).
- Закон о изменама и допунама закона о основном образовању и васпитању („Службени гласник РС“ бр. 101/2017)

1.разред

- ПЛАН: Правилник о изменама и допуни Правилника о плану наставе и учења за први циклус основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за први разред основног образовања и васпитања (Сл. гласник РС – Просветни гласник бр. 2/2020)
- о ПРОГРАМ : Правилник о плану наставе и учења за први циклус основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за први рзред основног образовања и васпитања (Сл. гласник РС – Просветни гласник бр. 10/17
- о ПРОГРАМ ДИГИТАЛНИ СВЕТ: Правилник о изменама и допуни Правилника о плану наставе и учења за први циклус основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за први рзред основног образовања и васпитања (Сл. гласник РС – Просветни гласник бр. 2/2020)
- о ВЕРСКА НАСТАВА: Правилник о измени Правилника о наставном плану и програму за први и други разред основног образовања - Сл.г.РС - Просветни гласник 11/2016

2.разред

- ПЛАН: Правилник о изменама и допуни Правилника о плану наставе и учења за први циклус основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за први разред основног образовања и васпитања (Сл. гласник РС – Просветни гласник бр. 2/2020)
- о ПРОГРАМ : Правилник о плану наставе и учења за први циклус основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за први рзред основног образовања и васпитања (Сл. гласник РС – Просветни гласник бр. 10/17
- о ПРОГРАМ ДИГИТАЛНИ СВЕТ: Правилник о изменама и допуни Правилника о плану наставе и учења за први циклус основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за први рзред основног образовања и васпитања (Сл. гласник РС – Просветни гласник бр. 2/2020)

- о ВЕРСКА НАСТАВА: Правилник о измени Правилника о наставном плану и програму за први и други разред основног образовања - Сл.г.РС - Просветни гласник 11/2016

3.разред

- ПЛАН: Правилник о плану наставе и учења за први циклус основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за први разред основног образовања и васпитања (Сл. гласник РС – Просветни гласник бр. 10/17
- ПРОГРАМ: Правилник о програму наставе и учења за трећи разред основног образовања - Сл.г.РС - Просветни гласник 5/2019
- ВЕРСКА НАСТАВА: Правилник о изменама Правилника о наставном плану за први, други, трећи и четврти разред основног образовања и васпитања и наставном програму за трећи разред основног образовања и васпитања - Сл. гласник РС Просветни гласник 11/2016

4.разред

- ПЛАН: Правилник о плану наставе и учења за први циклус основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за први разред основног образовања и васпитања (Сл. гласник РС – Просветни гласник бр. 10/17
- ПРОГРАМ: Правилник о програму наставе и учења за четврти разред основног образовања и васпитања - Сл.г.РС - Просветни гласник 11/2019
- ВЕРСКА НАСТАВА: Правилник о измени Правилника о наставном програму за четврти разред основног образовања и васпитања - Сл.г.РС - Просветни гласник 11/2016

5.разред

- ПЛАН + ПРОГРАМ: Правилник о плану наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања - Сл. гласник РС Просветни гласник 15/2018
- ТиТ, ИР: Правилник о изменама Правилника о плану наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања - Сл. гласник РС Просветни гласник 3/2020
- ВЕРСКА НАСТАВА: Правилник о изменама Правилника о наставном плану за други циклус основног образовања и васпитања и наставном програму за пети разред основног образовања и васпитања - Сл.г.РС - Просветни гласник 11/2016

6.разред

- ПЛАН + ПРОГРАМ: Правилник о плану наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за пети и шести

разред основног образовања и васпитања - Сл. гласник РС Просветни гласник 15/2018

- ПРОГРАМ (ТИТ; ФЗВ; ИР): Правилник о изменама и допуни Правилника о наставном програму за шести разред основног образовања и васпитања - Сл.г.РС - Просветни гласник 3/2018

- ТиТ, ИР: Правилник о изменама Правилника о наставном програму за шести разред основног образовања и васпитања - Сл. гласник РС Просветни гласник 3/2020

- ВЕРСКА НАСТАВА: Правилник о изменама Правилника о наставном програму за шести разред основног образовања и васпитања - Сл.г.РС - Просветни гласник 11/2016

7.разред

- ПЛАН: Правилник о плану наставе и учења за седми и осми разред основног образовања и васпитања - Сл. гласник РС Просветни гласник 18/2018
- ПРОГРАМ: Правилник о програму наставе и учења за седми разред основног образовања и васпитања - Сл. гласник РС – Просветни гласник бр. 5/19
- ПРОГРАМ ИР, ФиЗВ: Правилник о изменама и допуни Правилника о наставном програму за седми разред основног образовања и васпитања - Сл.г.РС - Просветни гласник 3/2019
- ПРОГРАМ Техника и технологија: Правилник о измени Правилника о програму наставе и учења за седми разред основног образовања и васпитања - Сл.г.РС - Просветни гласник 5/2021
- ТиТ, ИР: Правилник о измени и допуни Правилника о наставном програму за седми разред основног образовања и васпитања - Сл. гласник РС Просветни гласник 3/2020
- ВЕРСКА НАСТАВА: Правилник о изменама Правилника о наставном програму за шести разред основног образовања и васпитања - Сл.г.РС - Просветни гласник 11/2016

8.разред

- ПЛАН: Правилник о плану наставе и учења за седми и осми разред основног образовања и васпитања - Сл. гласник РС Просветни гласник 18/2018

- ПРОГРАМ: Правилник о програму наставе и учења за осми разред основног образовања и васпитања - Сл. гласник РС – Просветни гласник бр. 11/19

- ПРОГРАМ ФЗВ Правилник о изменама и допуни Правилника о наставном програму за осми разред основног образовања и васпитања - Сл гласник РС Просветни гласник 10/2019

- ПРОГРАМ ТиТ, ИР: Правилник о изменама Правилника о програму наставе и учења за осми разред основног образовања и васпитања - Сл гласник РС Просветни гласник 5/2021

-ТиТ, ИР: Правилник о измени и допуни Правилника о наставном програму за осми разред основног образовања и васпитања - Сл. гласник РС Просветни гласник 3/2020

- На основу члана 10. став 2, а у вези са чланом 49. став 10. Закона о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС”, бр. 88/17, 27/18 – други закон,

10/19, 6/20, 129/21 и 92/23), Правилник о стандардима образовних постигнућа за крај првог циклуса основног образовања и за крај основног образовања "Службени гласник РС", број 104 од 25. децембра 2024. Наспомена: Правилник је саставни део Школског програма, примена ће уследити након планираних обука за наставнике.

САДРЖАЈ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

1.Назив, врста и трајање школског програма:

Школски програм ОШ „Браћа Вилотијевић“, урађен је за школску 2025/2026. годину и важиће до краја школске 2028/2029. године.

2.Сврха, циљеви и задаци школског програма:

Сврха програма образовања

Квалитетним програмом образовања и васпитања ученици стичу језичку, математичку, научну, уметничку, културну, здравствену, еколошку и информатичку писменост која им је неопходна за живот у свременом и сложенем друштву.

Такође се овим програмом омогућава ученицима развијање знања, вештина, ставова и вредности, којима се оспособљавају да успешно задовоље сопствене потребе и интересе, развију сопствену личност и потенцијале, поштују друге особе и њихов идентитет, њихове потребе и интересе уз активно и одговорно учешће у економском, друштвеном и културном животу, а тако доприносе целокупном развоју друштва.

На крају основног образовања и васпитања ученици ће овладати потребним знањима и вештинама у складу са утврђеним стандардима који су прописани за предмете предметима

Циљеви и задаци програма образовања

- развој интелектуалних капацитета и знања деце и ученика потребних за разумевање природе, друштва, себе и света у коме живе, а у складу са њиховим развојним потребама, могућностима и интересовањима
- подстицање и развој физичких и здравствених способности деце и ученика
- оспособљавање за рад, даље образовање и самостално учење у складу са начелима сталног усавршавања и доживотног учења
- оспособљавање за самостално и одговорно доношење одлука које се односе на сопствени развој и будући живот
- развијање свести о државној и националној припадности, неговање српскетрадиције и културе, као и традиције и културе националних мањина
- омогућавање укључивања у процесе европског и међународног повезивања
- развијање свести о значају заштите и очувања природе и животне средине
- усвајање, разумевање и развој основних социјалних и моралних вредности демократски уређеног, хуманог и толерантног друштва

-уважавање плурализма вредности и омогућавање, подстицање и изградња сопственог система вредности и вредности и ставова који се темеље на начелима различитости и добробити за све

-развијање код деце и ученика радозналости и отворености за културе традиционалних цркава и верских заједница, као и етничке и верске толеранције, јачање поверења међу децом и ученицима и спречавање понашања која нарушавају остваривање права на различитост

-поштовање права деце, људских и грађанских права и основних слобода и развијање способности за живот у демократски уређеном друштву

-развијање и неговање другарства и пријатељства, усвајање вредности заједничког живота и подстицање индивидуалне одговорности.

3.Обавезни и изборни наставни предмети:

Саставни део Школског програма су наставни планови и програми за I, II, III, IV, V, VI, VII и VIII разред. У оквиру ових наставних планова и програма налазе се табеле са обавезним и изборним наставним предметима, ваннаставним активностима, слободном наставним активностима, за сваки разред. За изборни предмет и слободне наставне активности, ученици се анкетирањем определили у јуну. Школским програмом планирана су по три, односно четири предмета која су на листи одобреној од стране Министарства просвете.

4.Трајање и основни облици извођења програма:

Програми се реализују током наредне четири године, а почиње да се реализује школске 2025/2026. године. Основни облици извођења програма зависе од предмета; узраста, психофизичких способности, зрелости и интересовања ученика; као и од садржаја и услова у којима се предмети реализацију. У табелама, које су саставни део наставних планова и програма за сваки разред дат је преглед облика извођења / обраде, обучавање, утврђивање, систематизација../

5.Фонд часова за сваки разред:

У школском плану за сваки разред дат је табеларни прегледи фонда часова, а тај преглед налази се у склопу овог дела Школског програма.

6.Фонд часова за сваки предмет:

У наставним плановима за сваки разред дати су и табеларни прегледи фонда часова за сваки предмет на недељном и годишњем нивоу, а табеле се налазе и у склопу овог дела Школског програма. И овде ће се урадити потребни анекси, ако дође до измена у наредном четворогодишњем периоду.

7.Начин и поступак остваривања прописаних наставних планова и програма:

Правилницима о наставним плановима и програмима за I, II, III, IV, V, VI, VII и VIII разред у оквиру сваког предмета предвиђени су начини и поступак остваривања програма, кроз табеле. У складу са овим, као саставни део датих наставних програма за сваки разред у оквиру сваког предмета налазе се начини и поступак њиховог остваривања.

8.Врсте активности у образовно-васпитном раду:

Од природе предмета, садржаја и облика извођења програма, услова у којима се реализује и развојних могућности ученика зависи избор активности у образовно-васпитном раду. Зато су активности наведене у наставним програмима за сваки разред и предмет у табелама.

10.Програмски садржаји и активности којима се остварује факултативни део школског програма:

Реализација овог дела школског програма односи се на друштвене, техничке, хуманитарне, спортске и културне активности. У плановима за I, II, III и IV разреде наведени су садржаји и активности. У предметној настави реализација ових садржаја одвија се најчешће кроз рад секција. Садржаји ових активности дати су у следећим програмима:

- 10.1.Програм културних активности школе,
- 10.2.Програм слободних активности ученика
- 10.3.Програм излета, екскурзија и наставе у природи
- 10.4.Програм школског спорта и спортских активности
11. Програм заштите од насиља, злостављања и занемаривања и програм превенције других облика ризичног понашања
12. Програм професионалне оријентације
13. Програм здравствене заштите
14. Прогеам социјалне заштите
15. Програм заштите животне средине
16. Програм сарадње са локалном самоуправом
17. Програм сарадње са породицом
18. Програм рада школске библиотеке
19. Програм безбедности и здравља на раду
20. Програм рада Ученичког парламента
21. Програм менталног здравља
22. Програм за кризне ситуације

10.1.Програм културних активности школе:

Редн. бр.	Активности	Начин реализације	Носиоци реализације	Време реализације
1.	Посета Музеју, Градској галерији, библиотеци	-организовани одлазак ученика	учитељи, одељењске старешине наставници ликовне културе, историје и српског језика	током године, према садржајима и активностима који буду презентов.
2.	Прослава Светог Саве	-приредбе за ученике и родитеље у матичној школи и издвојеним одељењима	вероучитељи, наставник музичке културе и српског језика, фолклорна секција	јануар
3.	Гледање позоришне представе	организовани одлазак ученика	одељењске старешине	Једном у току године
4.	Пролећни фестивал продајна изложба дејних радова; музички, игровни и други садржаји	-израда дејних радова на часовима слободних активности, припрема програма и реализација продајне изложбе и осталих активности	-учитељи, наставници ликовне и музичке културе, биологије и ТО, руководиоци секција, педагог	-март и април и мај
5.	Препоруке за избор најчитанијих књига по узрастима	-кратки прикази најчитанијих књига и постављање истих / панои или на сајту школе /	-наставници српског језика и Актив разредне наставе, библиотекара	-новембар
6.	Сарадња са градском библиотеком поводом промоција књига, књижевних вечери и изложби	присуство наставника српског језика и ученика-чланова новинарске	-наставници српског језика и библиотекара	током године

		секције		
7.	Обележавање Дана школе	-постављање изложбе учениких радова у холловима -литерарни конкурс	-наставници ликовне културе, ТО и учитељи III IV разреда	мај

Реализоваће се и други пригодни садржаји

10.2.Програм слободних активности ученика

За ученике разредне наставе планиран је један час недељно за реализацију друштвених, техничких, хуманитарних, спортских и културних активности. У оквиру овог часа реализују се разноврсни садржаји са свим ученицима. За ученике предметне наставе организују се секције, које бирају према сопственој жељи и афинитету, такође са једним часом недељно.

Основна сврха ових часова је увођење ученика у квалитетно организовано и осмишљено слободно време, задовољавање потреба ученика за новим сазнањима, креативном изражавању, развијању духа другарства, толеранције на различитости, спремност пружања помоћи и подршке другима, духа тимског рада. У табели су дати глобални садржаји који су у Годишњем плану рада школе за сваку школску годину детаљније разрађују, а током године се често реализујевише од планираних садржаја.

Редн. бр.	Активности	Начин реализације	Носиоци реализације	Време реализације
1.	Разредна настава- активности за сва одељења: -приредба за предшколске групе и ученике 1. разреда -обележавање Дечје недеље –радионице о Конвенцији, пријем првака у Дечји савез, прикупљање прибора и уџбеника	-припрема програма и извођење приредба -радионице, игра, дружења -израда цртежа, састава, учешће на	-актив 3. разреда -учитељи свих одељења	-1. дан школске године -прва недеља октобра Током школске

	-обележавање значајних датума: Дан школе, Свети Сава и други -уређење учионица и холова -учешће у разним такмичењима, посебно „Мислиша“ за све узрасте и математика за ниже разреде -органозовање и реализација хуманитарних акција и сарадња са Црвеним крстом - посете изложбама, позоришној представи, обилазак знаменитости града	конкурсима, реализација приредби -израда цртежа, паноа, гајење украсног биља -припреме и учешће на такмичењима -учешће у хуманитарним акцијама	-учитељи свих одељења -учитељи свих одељења -учитељи свих одељења -учитељи свих одељења	године Током школске године Током школске године Током школске године
2.	Новинарска секција- израда новинарских чланака -извештај, интервју, репортажа, припрема чланака а и израда школског листа, посета Сајму књига	-практична вежбања израде новинарских чланака, издавање листа	-наставник српског језика задужен за ову секцију	-два часа недељно током целе године, а излазак листа у мају
3.	Рецитаторска секција- упућивање ученика у правилно изговарање, наглашавање и акцентовање поезије, учешће рецитаора у приредбама, избор песама за такмичење, припрема ученика и такмичење, сусрети са песницима у библиотеци или школи	- практична вежбања, наступи и такмичења	-наставник српског језика задужен за ову секцију	-један час недељно током целе године, учешће у приредбама и такмичење према календару
4.	Драмска секција – упућивање ученика у	-рад са текстовима,	-наставник српског језика	-један час недељно

	природу драмског израза, покрет, мимика, изговор, припрема програма за Дан школе, Светог Саву	практична вежбања и припрема представе	задужен за ову секцију	током целе године
5.	Ликовна секција – упознавање ученицима са различитим методама и стиловима изражавања у ликовној култури, израда цртежа, слика, предмета, постављање изложби у холовима школе, учешће у градским манифестацијама везаним за овај предмет, учешће на конкурсима	-израда практичних радова	-натаник ликовне културе	један час недељно током целе године- изложбе у децембру, јануару и априлу, конкурси током године
6.	Млади исоричари - упознавање ученика са историјом, обичајима, знаменитим личностима, споменицима града, обележавање значајних датума из прошлости наше државе и најистакнутијим личностима, продубљивање знања из овог предмета	-приказивање дикументарног материјала и документарних филмова, посета музеју, припрема изложби за кабинет и холове, употреба различитих историјских извора	-наставник историје задужен за ову секцију	-један час недељно током целе године, изложба уз најзначајнији датум у години
7.	Географска секција - информисање ученика о новим појмовима из географије, прављење збирке узорака стена из овог краја, употреба компаса, упознавање са светским чудима и израда панoa о истим, светском културном баштином и обилазак занимљивих географских	израда панoa о светским чудима, приказивање филмова о условима живота на половима, израда панoa о глобалном загревању	-наставник географије задужен за ову секцију	један час недељно током целе године

	дестинација у окружењу, панои о глобалном загревању и угроженим животињским врстама			
8.	Хор - обучавање ученика за правилно извођење песама / темпо, тоналитет, гласност, дисање /, увежбавање песама за приредбе / Дан школе и Свати Сава	-вежбање и извођење песама на приредбама	-наставник музичке културе, учитељ	-један час недељно током целе године, приредбе према календару рада школе
9.	Еколошка секција - израда паноя о очувању животне средине и знаменитим биолозима Србије, уређење кабинета, извођење експеримената за биљкама, одржавање зелених површина у окружењу	практични радови, употреба додатне литературе, коришћење интернета за прикупљање података, постављање паноя	-наставник биологије	један час недељно током целе године, панои током године према садржајим
10.	Машинство и архитектура -уознавање ученика са различитим стиливима и техникама градње, израда шема, цртежа, модела и израда истих, припреме за такмичење	-практични радови, постављање изложби у кабинету и холовима школе и учешће на такмичењу	-наставник задужен за ову секцију	један час недељно током целе године, такмичење према календару
11.	Ватрогасна секција -уознавање ученика са пожарима (врста, трајање)	учешће на такмичењу	-наставник задужен за ову секцију	један час недељно током целе године, такмичење према календару
12.	Саобраћајна -уознавање ученика са саобраћајним прописима, понашању у саобраћају	учешће на такмичењу	-наставник задужен за ову секцију	један час недељно током целе године, такмичење према

				календару
13.	Моделарство Упознавање ученика са начином прављења модела Израда модела за такмичење	учешће на такмичењу	-наставник задужен за ову секцију	један час недељно током целе године, такмичење према календару
14.	Немачки језик упућивање ученика у правилно изговарање, наглашавање и акцентовање поезије, учешће у приредбама	- практична вежбања, наступи и такмичења	-наставник задужен за ову секцију	један час недељно током целе године
15.	Спортске секције - са ученицима ће радити атлетска, кошаркашка, рукометна, одбојкашка, фудбалска и фолклорна секција, а у свим секцијама радиће одвојено девојчице и дечаци-они ће се обучавати за правилно бављење одреженим спортом, увежбавати и усавршавати и припремати за такмичења, односно наступ, организоваће се турнири и надметања у школи и на нивоу града	-практично упражњавање одређеног спорта на тренинзима и учешће на такмичењима	-наставници задужени за ову секцију	по један час недељно током целе године , такмичења према календару

10.3.Програм излета, екскурзија и наставе у природи

Активности у овом програму реализују се у зависности од изјашњавања родитеља. Планирана су за све узрасте, а у свакој школској години бирају се дестинације / предлози одељењских већа и родитеља школе/, а коначан избор дестинација се врши у првој половини септембра за текућу школску годину.

Настава у природи планира се за ученике разредне наставе – од првог до четвртог разреда.

Основни циљеви наставе у природи су:

- побољшање здравља и физичких способности ученика
- развијање здравствених и хигијенских навика и бриге о сопственом здрављу
- осамостаљивање ученика у реализацији различитих активности

- уочавање узрочно-последичних веза у конкретним природним условима
- проширивање постојећих и стицање нових знања и искустава у природи
- уознавање начина живота и рада људи у појединим крајевима
- изграђивање еколошких навика и чување животне средине
- повезивање теоретских знања са практичним активностима у амбијенталном окружењу
- уознавање са националним, историјским, културним и уметничким вредностима окружења кроз који путују и окружења у ком бораве
- социјализација ученика, стицање искустава у колективном духу, развијање спортског и такмичарског духа, тимског рада, другарских односа, толеранције на различитости, пружање подршке и помоћи другима, поштовање правила понашања у различитим окружњима и приликом обилазака различитих културних споменика, верских објеката, музеја, галерија и сл.

После избора дестинација за екскурзије – за ученике од петог до осмог разреда, родитељи се изјашњавају о истим и коначна реализација зависи од тог изјашњавања.

Основни циљеви излета и екскурзија су:

- уознавање са националним, историјским, културним и уметничким вредностима окружења кроз који путују и окружења у ком бораве
- проширивање постојећих и стицање нових знања и искустава током боравка везаних за садржаје из различитих предмета, а посебно из историје, географије, биологије, ликовне културе ТО и српског језика
- повезивање теоретских знања са практичним искуствима
- развијање одговорног односа према природи, културној баштини и понашања у складу са друштвеним нормама
- поштовање правила понашања у различитим окружњима и приликом обилазака различитих културних споменика, верских објеката, музеја, галерија и сл
- развијање другарских односа, толеранције на различитости, уважавање потреба других и избегавање сукоба
- развијање еколошких навика и чување животне средине

Приликом реализације излета, наставе у природи и екскурзија за све узрасте сачиниће се посебни планови извођења, уз конкретизацију свих активности које ће се реализовати током путовања и боравка на одабраним дестинацијама.

Редн. бр.	Активности	Начин реализације	Носиоци реализације	Време реализације
1.	Предлози одељењских већа о дестинацијама излета, наставе у природи и екскурзија засве узросте	-на седници Наставничког већа утврђен и усвојен предлог	-руководиоци одељењских већа, помоћник директора	до 1. септембра
2.	Усвајање коначне листе могућих дестинација на седници Савета родитеља школе и временом реализације истих, са одређивањем дневница за наставнике	-усвојена листа на седници Савета родитеља школе	-председник Савета родитеља	до 15. септембра
3.	Расписивање тендера, прикупљање понуда, састанци представника родитеља и избор агенција	-прикупљена тендерска документација, одржани састанци и извршен избор	-секретар школе, помоћник директора, представници родитеља	јануар
4.	Реализација одабраних излета, наставе у природи и екскурзија; редована, допунска и додатна настава, ваннаставне активности, шетње, излети, посете, обиласци, друштвене испортске активности	-одржане екскурзије, излети и настави у природи		април, мај и јуни
5.	Анализа реализованих излета, наставе у природи и екскурзија на родитељским састанцима, седници Наставничког већа школе, Савету родитеља школе	-одржани родитељски састанци и седнице	-ОС, руководиоци одељењских већа, председник савета родитеља и помоћник директора	после реализације активности
6.	Постављање паноа са	-урађене	-ОС, чланови	после

	сликама на огласне табле у одељења, израда ЦД-ова за ученике и приказиреализованих активности у школском листу и сајту школе	презентације екскурзија и наставе у природи	новинарске секције, наставник задужен за сајт	реализације активности
--	--	--	--	---------------------------

10.4.Програм школског спорта и спортских активности

Ученици у предметној настави анкетом су се определили за изабрани спорт, који се реализује током године за свако одељење са фондом од једног часа недељно. Током године реализују се различита спортска надметања, турнири, а организује се и недеља спорта у сваком полуугодишту. Садржаји за недељу спорта прецизно се планирају годишњим планом за сваку школску годину.

Редн. бр.	Активности	Начин реализације	Носиоци реализације	Време реализације
1.	Турнири у изабраним спортовима за ученике од 5-8. разреда	- међуодељењске утакмице по изабраним спортовима	-наставници физичког васпитања	-септембар, октобар, април и мај
2.	Рад спортских секција	-тренинзи и учешће на спортским надметањима у следећим спортовима: кошарка, фудбал, одбојка, рукомет, стони.тенис,	наставници физичког васпитања	-током целе године
3.	Крос „За срећније детињство“ и априлски крос	-реализација кроса уз учешће ученика	наставници физичког васпитања и учитељи	-прва седмица октобра и април

		свих узраста		
4.	Такмичења на нивоу општине, републике	-учешће на такмиењима за екипе школе у свим спортовима	наставници физичког васпитања	-април, мај
5.	Здраво растимо	-Учешће у пројекту	Наставник физичког васпитања	Током године

Овим Школским програмом нису обухваћени сви факултативни садржаји који ће се реализовати, пошто је наша школа отворена за учешће у разним пројектима, сарадњу са другим школама и институцијама, невладиним организацијама, а досадашња пракса је показала да се током године реализује много садржаја и активности који нису планирани годишњим планом на почетку године.

11. Програм заштите од насиља, злостављања и занемаривања и програм превенције других облика ризичног понашања

У школи већ неколико година ради Тим за заштиту ученика од насиља, злостављања и занемаривања, који ће сачионио овај програм.

Редн . бр.	Активности	Начин реализације	Носиоци реализације	Време реализације
1.	Обрада тема у оквиру ЧОС које се односе на упознавање са правилима понашања у школи и израду одељењских правила; теме везане за другарство, узајамно уважавање, толеранцију; теме везане за ненасилно решавање сукоба	часови одељењског старешине и радионице	-одељењске старешине, Стручни сарадници	-током целе године, према плановима рада одељењског старешине
2.	Рад у области културних, спортских, хуманиратних и других активности уз укључивање ученика у разноврсне садржаје	-приредба за полазак у школу -програми у оквиру Дечје недеље -обележавања Дана школе и Светог Саве -учешће у	-одељеске старешине - руководиоц и секција Тим	-током целе године, према Годишњем плану рада школе

		хуманитарним акцијама -учешће на разним конкурсима -учешће на такмичењима -спортски турнири -обележавање значајних датума на ЧОС-у -посете биоскопу и позоришту -сарадња са другим школама -постављање изложби радова ученика у холловима школе и друге активности		
3.	Рад са родитељима ученика који испољавају проблеме у понашању	-појачан васпитни рад кроз информисање, договарање о даљем поступању и сарадњи	-одељески старешина и стручни сарадници	у септембру и по потреби током године
4.	Рад са ученицима члановима парламента	-хуманитарна акција друг-другу и друге сличне акције	-чланови парламента и наставници који координирају у рад, стручни сарадници	-октобар и током године
5.	Сарадња са локалном средином – Домом здравља, Патронажном службом, Заводом за заштиту здравља, Школском управом, Центром за социјални рад, Општином, Црвеним крстом, спортским клубовима и удружењима, библиотеком, МУП-ом ...	договори, анализе, предавања и радионице за ученике, реализација заједничких активности	-директор -наставници -одељеске старешине -Тим -сарадници из локалне средине	током године према планираним активностима и по потреби

6.	Упознавање родитеља са Посебним протоколом о заштити деце- родитељи ученика I разреда – по потрби и у другим одељењима	родитељски састанци	-одељењске старешине	- I разред новембар, а за остала у току године
7.	Упознавање ученика са Посебним протоколом о заштити деце и поступању у установи у одговору на насиље злостављање и занемаривање – за I и V разред	на часовима одељењског старешине	стручни сарадници и одељењске старешине	од новембра и децембар
8.	Стручно усавршавање наставника / број семинара и наставника који их похађају зависи од буџетских средстава /	Семинари везани за превенцију насиља и рад са одељењем	Министарство просвете, Учитељско друштво	-током године
9.	Идентификовање и рано препознавање ризика од насиља, злостављања и занемаривања анкетирањем ученика	-анкетирање 4 одељења 3, 4, 5, и 7. разреда разред	чланови Тима и одељењске старешине	-јануар и фебруар
10.	Предлози Тима о мерама за превенцију и заштиту после обраде анкета	-седница Тима	Тим	март
11.	Предлози Тима за побољшање ситуације и извештај о раду Тима	-на седницама	директор школе	јануар- мај- јуни
	ИНТЕРВЕНТНЕ АКТИВНОСТИ	Начин реализације	Носиоци активности	Време реализације
1.	Проверавање сумње или откривање насиља, злостављања или занемаривања	-прикупљањем информација / директно или индиректно / -преглед видео записа	-Тим и сви запослени	редовно током године
2.	Прекид насиља и смиривање учесника	-на месту дешавања раздвојити сукобљене и по потеби пружити или обезбедити потребну помоћ	сви запослени у установи	-у моменту дешавања
3.	Обавештавање родитеља	-телефонским путем или писмено	-одељејски старешина Тим, стручн и сарадници	-одмах после прекида и смиривања

			директор	или по сазању
4.	Консултације у вези насиља које се десило околности, анализа чињеница, процена нивоа	-разговор	одељењски старешина, дежурни наставник, стручни сарадници, Тим, директор, ученички парламент	-непосредно после дешавања
5.	Појачан васпитни рад са ученицима који су извршили први ниво насиља	-разговор са починиоцима насиља -разговор са ученицима који су трпели насиље -разговор са ученицима сведоцима насиља и целим одељењем -разговор са родитељима	-одељењски старешина и родитељ ,	-увек када се деси насиље
6.	Евиденција и праћење понашања ученика у насиљу првог нивоа и извештавање Тима	-евиденција насиља -праћење мера -писани извештај Тиму на крају полугодишта	-одељењски старешина	-код сваке појаве насиља првог нивоа
7.	Појачан васпитни рад са ученицима који су поновили насиље првог нивоа	-прикупљање информација и разговори одељењског старешине и педагога са учеником и родитељима и даљи васпитни рад са учеником и одељењем -по потреби директор покреће васпитно- дисциплински поступак	-одељењски старешине -педагог -остали чланови Тима -директор -родитељ	-увек када одељењски старешине процени да је овај рад неопходан, рад једном или неколико пута поновљеног насиља првог нивоа
8.	Послови везани за процедуре насиља другог	-изјаве ученика у присуству родитеља	-одељењски	-увек када се деси насиље

	нивоа	о самој ситуацији -прикупљање осталих података - разговори одељењског старешине и стручних сарадника са учеником и родитељима - даљи појачан васпитни рад са учеником и одељењем -по потреби директор покреће васпитно-дисциплински поступак	старешине -стручни сарадници -остали чланови Тима -директор -родитељ	другог нивоа
9.	Послови везани за процедуре насиља трећег нивоа	послови око прикупљања инфромација -изјаве о насиљу ученика коју он даје директора у присуству педагога, и родитеља /ако није спречен / -директор покреће васпитно-дисциплински поступак -изрицање мере -инфромисање, по потреби укључивање и сарадња са Центром за социјални рад, здравственим службама, полицијом, Школском управом и другим организацијама -појачан васпитни рад са учеником	-одељењски старешине -педагог -остали чланови Тима -директор -родитељ - представниц и других организација	-увек када се деси насиље трећег нивоа
10.	Подношење пријава надлежним органима,	-пре подношења пријаве разговор са	директор школе	-у року од 24

	организацијама и службама и обавештавање Школске управе о насиљу и злостављању трећег нивоа	родитељима -писмена пријава -писмено обавештење		сата
11.	Информисање Центра за социјални рад и полиције о сумња или сазнање о насиљу, злостављања или занемаривању које ученик трпи у породици	-писмено обавештење	-директор школе	- када се сумња или се утврди да постоји такво насиље
12.	Обавештавање родитеља и полиције када постоји сумња да насилни догађај има елементе кривичног дела или прекршаја	-писмено обавештење	-директор школе	- када се сумња или утврди да насиље има елементе кривичног дела или прекршаја
13.	Послови везани за процедуру када је запослени починилац насиља, злостављања и занемаривања	-директор школе предузима мере према запосленом, а са дететом процедура заштите	-директор школе	- када је запослени починиоц
14.	Обавештавање полиције када је родитељ починилац насиља и злостављања према запосленом	-позивање полиције	-директор, -секретар, -дежурни наставник -чланови Тима	-одмах када се насиље деси
15.	Обавештавање родитеља, а ,по потреби, полиције и Центра за социјални рад о насиљу ученика према запосленом - покретање васпитно-дисциплинског поступка за тог или те ученике -изрицање васпитно-дисциплинске мере у складу са Законом	-обавештавање родитеља и надлежних институција -рад на процедури покретања васпитно-дисциплинског поступка и изрицања васпитно-дисциплинске мере на седници Наставничког већа	-директор и остали учесници у васпитно-дисциплинском поступку	-одмах када се насиље деси
16.	Обавештавање родитеља, полиције и Центра за	-усмено и писмено обавештавање	-директор школе	-одмах по сазнању

	социјални рад о сумњи да је починилац насиља треће одрасло лице			
--	---	--	--	--

Поред наведених садржаја у школи се на ЧОС-у посебна пажња поклања и превенцији везаној за друга ризична понашања ученика , злоупотреба дувана, алкохола, психоактивних супстанци .

12.Програм професионалне оријентације

Основни циљ професионалне оријентације је упознавање ученика са светом занимања, упознавање са различитим пословима и професијама у којим се ти послови обављају и развијање свести код ученика о личним склоностима и интересовањима и способностима за бављење одређеним пословима и занимањима. Реализује се кроз различите садржаје у оквиру редовне и додатне наставе, слободне активности, посете, наставу у природи, излете и екскурзије. Крајњи циљ је да се ученици оспособе да самостално одаберу наставак школовања. Из тих разлога интензива активност у овој области ради се са ученицима 7. а посебно 8. разреда.

Редн. бр.	Активности	Начин реализације	Носиоци реализације	Време реализације
1.	Подела едукативних материјала везаних за избор занимања - школе	-постављање панона и подела информатора ученицима	-одељењске старешине и стручни сарадници	-током године
2.	Реализација програма ПО из пројекта „ПО на прелазу у средњу школу“ за ученике 7. и 8. разреда	-реализација по 3 радионица у свим одељењима 7. и по 4 радионице у свим одељењима 8. разреда из овог програма	-одељењске старешине и стручни сарадници	- од новембра до маја
3.	ЧОС- радионице офакторима избора занимања и услови за упис у жељене школе	-реализација једнерадионице у одељењима 8. разреда	Стручни сарадници	децембар
4.	Презентација средњих школа у нашој школи – образошколују вни профили које	-гледање презентације средње школе, разговор са наставницима –	Резредне старешине осмог разреда, стручни сарадници,	мај

		ученици 8. Разреда	директор	
5.	Упознавање ученика са приручником „Водич за избор занимања“	-подела приручника по одељењима	-стручни сарадници школе	децембар
6.	Саветодавни разговори са ученицима осмог разреда везаних за даље школовање	-разговори -тест ПО за све ученике осмог разреда	-стручни сарадници	Фебруар - март

13.Програм здравствене заштите

Брига о здрављу ученика заузима значајно место у школским активностима. Од школске 2013/2014. године у 1. и 2. разред поново је уведен предмет Здравствено васпитање, а садржаји из ове области обрађују се у разним активностима- од садржаја обрађених у редовној настави неких предмета / Свет око нас, Природа и друштво, Биологија, Географија, Хемија, Физичко и здравствено васпитање /, преко садржаја у оквиру рада одељењског старешине, до ангажовања институција ван школе, пре свега здравствених установа, потом ЦК и МУП-а. Основни циљ ових активности је друштвена, али и лична брига о здрављу сваког детета. Једн од циљева у области здравствене заштите је и развијање свести код ученика о личној бризи за здравље, његовом очувању и унапређењу кроз одговарајући однос према исхрани, слободном времену, боравку у природи, редовним консултацијама у здравственим службама и избегавању ризичних ситуација и понашања, која могу штетно утицати на њих.

Редн. бр.	Активности	Начин реализације	Носиоци реализације	Време реализације
1.	Систематски прегледи ученика у Дому здравља	-обављање прегледа у здравственој установи у присуству родитеља	-здравствене установе	-октобар, новембар, април и мај
2.	Вакцинација ученика	-вакцинација у здравственој установи у присуству родитеља	-здравствене установе	према календару здравствене установе
3.	Стоматолошки преглед	-по одељењима	-школски стоматолог	-током године
4.	Предавање Саветовалишта за младе – Промене у пубертету	У сваком одељењу од петог до седмог разреда	служба Дома здравља	-према плану Дома здравља

5.	Вршњачка едукација о наркоманији за ученике 8. разреда	-радионице у сваком одељењу	-вршњачки едукатори и одељењске старешине	-током другог полугодишта
6.	Обележавање значајних датума везаних за здравствену превенцију	-часови одељењског старешине	одељењске старешине	-током године
7.	Бављење спортом - сви часови физичког васпитања, часови спортских секција, боравак на настави у природи и излету	одржани часови физичког васпитања, секција, такмичења у овој области, турнира, рекреација током наставе у природи, излета и екскурзија	-наставници физичког васпитања и одељењске старешине	-током године на свим наведеним садржајима

14.Програм социјалне заштите

Школа посебно води рачуна о ученицима који имају одређене проблеме у породичном окружењу –непотпуна породица, породица у процедури развода брака, лоши узајамни односи родитеља, озбиљнија болест ужег члана породице или ученика, тешки материјални услови, проремећаји понашања родитеља или ученика /, болести зависности родитеља или ученика, као и други поремећаји понашања – бежање из школе, крађа, припадност деструктивној групи. За ове ученике организују се посебне активности у сарадњи са локалном заједницом, пре свега Центром за социјални рад.

Редн. бр.	Активности	Начин реализације	Носиоци реализације	Време реализације
1.	Идентификација ученика са тешкоћама у емоционалном развоју, сазревању, променама у понашању, тешкоћама у напредовању и тежим породичним проблемима	-подаци из упитника за радоитеље ученика првог разреда, разговор са родитељима, подаци Центра за социјални рад (ЦСР), разговор са ученицима, ОС,	-родитељи, ЦСР, стручни сарадници, ОС, наставници.	током школске године
2.	Савета родитељима за решавање проблема ученика који су последица поремећених породичних односа	саветодавно – инструктивни рад са родитељима и ученицима	Разредне старешине, стручни сарадници	током школске године

3.	Оспособљавање родитеља за решавање проблема који се односе на понашање ученика	саветодавно – инструктивни рад са родитељима и ученицима	Разредне старешине, стручни сарадници	током школске године
4.	Сарадња са социјалним институцијама	предавања, саветодавни разговори, тематско – едукативне радионице	ЦСР	током школске године
5.	Посредовање у остваривању права на материјалну помоћ -уџбеници, настава у природи, екскурзије, лечења, летовање	-писање дописа одговарајућој институцији и разговори са родитељима	одељењске старешине, ЦСР, општина, Црвени крст	током школске године
6.	Организација хуманитарних акција	договор са родитељима, ученицима и наставницима;	-Ученички парламент, наставници	током школске године

15.Програм заштите животне средине

У оквиру овог програма ученици се информишу о значају очувања животне средине, са посебним освртом на њихов лични допринос, уз реализацију заједничких акција на нивоу школе и ликалне заједнице. На часовима одељењског старешине у свим узрастима обрађују се одређене теме. Посебне активности реализују наставници биологије у редовној настави и са еколошком секцијом. Уредовној настави приликом обраде пригодних тема / Свет око нас, Природа и друштво, географија, биологија, физика, хемија, ТО / ученици ће добити информације о загаживачима ваздуха, глобалном отопљавању, променама у клими и њиховом утицају на живот на планети, значају одрживе енергије, значајселекције отпада, рециклаже истог.

Редн. бр.	Активности	Начин реализације	Носиоци реализације	Време реализације
1.	Реализација тема на ЧОС у дани воде, животиња, култура живљења, уређујемо учионицу	часови одељењског старешине	-одељењске старешине	-према плановима током године
2.	Рад еколошке секције -израда едукативних паноа, мерења загађења реке, посета	-часови еколошке секције, посета, постављени панио	Наставник задужен за секцију	-према плановима током године

	Заводу за јавно здравље, постављање садница украсног шибља и цвећа у школском дворишту, прикупљање података са интернета о загажењу животне средине			
3.	Акција „Очистимо Србију,,	-чишћење града и околине -	-ОС и ученици и предметни наставници	-током целе године
4.	Постављање жардињера са цвећем у школској згради и дворишту и уређење учионица	током године редовно одржавање и неговање зеленила и школског простора	-ОС и ученици и предметни наставници	-током целе године

16.Програм сарадње са локалном самоуправом

Као оснивач школе локална самоуправа значајно утиче на рад школе, а првенствено кроз различите облике финансирања, од свакодневног рада, до унапређења материјално-техничких услова. Одељење за друштвене делатности, односно просветна инспекција прати рад школе, а такође и друге инспекцијске службе.

Институција	Садржај сарадње	Облик сарадње	Време реализације	Реализатор и
Краљевачко позориште	Праћење позоришних представа	Посета , праћење, договор	Током године	Учитељи, наставници
Народна библиотека»Стефа н Првовенчани»	Упис ученика Промоција књига Посета песника	Посета, промоције	Током године	Учитељи, наставници
Музеј	Праћење поставки Реални сусрети	Посете	Током године	Тим за ПО Учитељи, наставници
Историјски архив	Прикупљање грађе за монографију	Посете Анализе Договори	Током године	Аутор монографије

Дом здравља	Систематски прегледи, вакцинација, предавања	Прегледи предавања	Током године	ОС
Завод за заштиту здравље	Предавања, реални сусрети	Предавања	По потреби	Педагог ОС
Црвени крст	Предавања, хунанитарне акције	Предавања Заједничке акције	Током године	Ђачки парламент Наставник ГВ
Центар за социјални рад	Размена информација о социјалној ситуацији појединих ученика и заједничке активности	Договор, размена информација	Током године	Педагог ОС
Национална служба за запошљавање	Професионална оријентација, Сајам образовања	Договор, заједничке активности	Током године	Педагог
Реагионална привредна комора	Сајам образовања	Посета	Током године	Директор Педагог
Одељење друштвених делатности	Финансирање Давање сагласности Интересорна комисија	Сарадња	Током године	Директор Секретар Рачуновођа
Градска управа	Финансирање Подршка	Сарадња	Током године	Директор Секретар
Школска управа Краљево	Информисање, обавештавање, саветодавни послови	Информисање, сарадња, саветовање	Током године	Директор Секретар Педагог
МУП Краљево	Предавања, школски полицајац, превенција	Сарадња	Током године	Директор Секретар Педагог Дежурни наставници
УГ «Ужички центар за права детета»	Реализација пројекта Права детета у образовању	Координацијск и састанци Радионице	Током године	Координатор пројекта
УГ «Имам идеју»	Реализација пројекта Права детета у образовању	Студијско путовање Радионице	Током године	Тим за ОПД
Предузећа које ће ученици посетити у оквиру реалних сусрета	Реални сусрети	Посета Испробавање праксе	Током године	Педагог ОС
Средње и основне школе	Размене искуства посете, организовање	Сарадња	Током године	Директор

	такмичења			
ШОСО «Иво Лола Рибар»	Хуманитарне акције	Сарадња	Током године	Наставник ГВи верске наставе
Дечје село	Хуманитарне акције	Сарадња	Током године	Наставник ГВ и верске наставе
Спортски клубови и организације	Заједничке спортске акције	Сарадња	Током године	Професори физичког
Педагошко друштво Србије	Спровођење истраживања	Сарадња	Током године	Педагог школе
Краљевачко друштво учитеља	Трибине, едукације, стручно усавршавање	Сарадња	Током године	Учители, наставници
Секција педагошког друштва Краљево	Састанци, трибине, стручно усавршавање	Сарадња	Током године	Педагог, наставници

17. Програм сарадње са породицом

Посебан део активности школе односи се на сарадњу са родитељима, односно породицом ученика. Та сарадња се одвија кроз родитељске састанке, индивидуалне и групне разговоре, рад Савета родитеља школе и укључивање родитеља у разне културне, друштвене, спортске активности. Родитељи имају своје представнике у Школском одбору.

Редн. бр.	Активности	Начин реализације	Носиоци реализације	Време реализације
1.	Први родитељски састанци – информисање родитеља о изменама у законима везаним за основну школу, упознавање са календаром рада у овој школској години, избор представника у Савет родитеља школе из сваког одељења, распоредом часова, терминима за индивидуалне	одржани родитељски састанци	-одељењске старешине	Прва седмица септембра а у току године након тромесечја и полугодишта , а по потреби током године

	разговоре и избору дестинација за излете, наставу у природи и екскурзије			
2.	Родитељски састанци током године на којима се разматра успех одељења, васпино-дисциплинске мере, реализација образовно-васпитног рада / редовна настава, допунска и додатна, такмичења, пробна тестирања итд/	-одржани родитељски састанци	-одељењске старешине	-на крају сваког тромесечја
3.	Анкетирање родитеља о квалитету сарадње школе са породицом и анкетирање родитеља у процесу самовредновања рада школе	-анкетирани родитељи једног одељење разредне и предметне наставе на крају првог и другог полугодишта и анкетирање 30 родитеља у самовредновању	-ОС и стручни сарадници	јануар и јуни
4.	Ангажовање родитеља у Тиму за превенцију насиља, Тиму за школско развојно планирање, Тиму за самовредновањуи Тимовима за подршку ученицима који раде по ИОП-у	-учешће на седницама наведених тимова	-чланови тимова, родитељи	током године
5.	Информисање родитеља: -на огласној табли школе информације о календару рада,	-постављена обавештења и ажурирање сајта	помоћник директора, наставник задужен за сајт школе	током године

	сменама и збожењу, терминима за индивидуалне разговоре, писменим проверама ученика током године и другим питањима -разна обавештења и информације а активностима и посебно резултатима са такмичења на сајту школе			
6.	Присуство родитеља разним културним и друштвеним активностима – приредбе, прослава Дана школе и Светог Саве, продајне изложбе за Ускрс, присуство промоцији најуспешнијих ученика 8. разреда и промоција најуспешнијих такмичара , пријем родитеља ученика носиоца Вукове дипломе	-присуство приредбама , изложбама, такмичења, одржани часови родитеља у настави, присуство промоцији најуспешнијих	директор	1.дан школске године, новембар, децембар, јануар, мај и јун
7.	Разне акције родитеља реализација предавања за родитеље и ученике о превенцији болести зависности - организовање	-предавање на Савету родитеља школе -прикупљена средства у хуманитарним акцијама	-чланови Савета родитеља школе, родитељи, директор и помоћник	током године

	хуманитарних акција			
8.	Индивидуални разговори, саветодавни рад и помоћ у решавању проблема везаних за дете	разговори, помоћ, упућивање на друге институције	-ОС, стручни сарадници, директор и помоћник	током године

18.Програм рада школске библиотеке

У Матичној школи ради један библиотекар. У склопу библиотеке у матичној школи налази се и наставничка библиотека.

Редн. бр.	Активности	Начин реализације	Носиоци реализације	Време реализације
1.	Вођење евиденције о књижном фонду у складу са прописима за библиотеке	-евиденција ажурирана	-библиотекар	током године
2.	Увођење нових књига и периодике у системевиденције	-евиденција ажурирана	-библиотекар	током године
3.	Вођење евиденције о позајмљивању и враћању књига од стране ученика и наставника током године	-евиденција ажурирана	-библиотекар	током године
4.	Упознавање ученика 1. разреда са библиотеком и начином њеног рада	-посета одељења 1. разреда школској библиотеци	-учитељи 1. разреда, библиотекар	септембар
5.	Сарадња са градском библиотеком -посета и размена искуства у раду	-обилазак библиотеке	-библиотекар	током године
6.	Обележавање Светског дана књиге – листа најчитанијих књига за све узрасте и постављање на сајту	постављена листа на сајту и у библиотеци	-библиотекар	април
7.	Расходовање оштећених и	-евиденција о Расходованим	-библиотекар	током године

	дотрајалих књига	књигама		
8.	Предлог набавке нових књига према потребама школе	-списак књига које треба набавити	-библиотекар	август

19.Програм безбедности и здравља на раду

На основу посебних обавеза школе које се односе на безбедност свих запослених школа ће реализовати следеће активности:

Редн. бр.	Активности	Начин реализације	Носиоци реализације	Време реализације
1.	Обука запослених о могућим узроцима и опасностима од пожара, о употреби заштитне ватрогасне опреме и демонстрација гашења пожара	-чланови ватрогасне јединице града извршиће обуку запослених	помоћник, ватрогасна јединица и запослени	-у току школске године
2.	Побољшање безбедности у саобраћају запослених и ученика - предавања саобраћане полиције	-предавања сеобраћане полиције -допис званичним институцијама	-директор и помоћник, представници савета родитеља школе, ученици	-септембар, октобар, током године
3.	Уклањање снега и леда на прилазима школи / тротоарима, улазима у школу и школском дворишту и уклањање леденица са крова изнад улаза	-уклањање снега и леда са критичних локација	-запослени у школи	-током зимских месеци по потреби

20. Програм рада Ученичког парламента

Редн. бр.	Активности	Начин реализације	Носиоци реализације	Време реализације
1.	Конституисање Ученичког парламента (кандидатура и избор чланства) Упознавање чланова	Састанак УП	Чланови УП,руководилац	септембар

	Парламента са законским оквиром деловања парламента, са правима и дужностима чланова; упознавање са нормативним актима школе Законом о основном образовању и васпитању; Правилником о понашању ученика; Пословником о раду парламента, Правиликом о упису у средњу школу и сл.			
2.	Организовање рада Ученичког парламента - предлога ученика важних за рад Парламента са циљем организовања предавања, трибина и сл.	Састанак УП	Чланови УП,руководилац	октобар
3.	Рад са члановима Парламента о начинима доношења одлука, преузимању одговорности, тимском раду и планирању акција	Састанак УП	Чланови УП,руководилац	Новембар- јун
4.	Укључивање у актуелне пројекте у школи и локалној заједници	Трибине, радионице, презентација	Чланови УП,руководилац	Новембар - јун
5.	Успостављање сарадње и дружења са ученичким парламентом других основних школа на нивоу локалне самоуправе	Трибине, радионице, презентација	Чланови УП,руководилац	Новембар - јун

21. Програм подршке менталном здрављу у школама

Ментално здравље је од суштинске важности за све аспекте живота младих људи. Нарушеност менталног здравља може довести до озбиљних проблема, као што су злоупотреба психоактивних супстанци, проблеми у школи, запошљавању и личном животу. Овај програм има за циљ да побољша ментално здравље ученика у школском окружењу, као и да подржи наставнике у њиховом раду са ученицима који имају менталне здравствене проблеме.

Циљеви програма

1. Рано откривање и идентификација: Омогућити рано откривање знакова менталних здравствених проблема код ученика.
2. Подршка ученицима: Пружити адекватну подршку и интервенције за ученике са менталним здравственим проблемима.
3. Подршка наставницима: Обезбедити наставницима ресурсе и обуку за рад са ученицима који имају менталне здравствене проблеме.
4. Побољшање академских резултата: Утицати на повећање академских постигнућа и смањење проблема као што су понављање разреда и одустајање од школовања.
5. Јачање отпорности и заштитних фактора: Повећати отпорност ученика и смањити негативне ризике и исходе.
6. Смањење насиља и криминала: Утицати на смањење насиља и криминала код малолетника.
7. Подстицање здравих животних навика: Промовисати здрав начин живота уместо болести зависности и деликвенције.

Редн. бр.	Активности	Начин реализације	Носиоци реализације	Време реализације
1.	Рано откривање и идентификација -Развити јасне процедуре за упућивање ученика на стручну помоћ у случају потребе	Организовати обуке за наставнике и школско особље о знацима и симптомима менталних здравствених проблема.	Директор, педагог, психолог	Током школске године
2.	Индивидуална подршка ученицима	- Развити индивидуализоване планове подршке за ученике са идентификованим	Чланови тима, разредне старешине	Током школске године

		проблемима. - Понудити програме подршке		
3.	Подршка наставницима	- Спровести обуке за наставнике о томе како да препознају и реагују на менталне здравствене проблеме код ученика. - Обезбедити ресурсе и стручну подршку наставницима за рад са ученицима са менталним здравственим проблемима. - Организовати редовне консултације и супервизије за наставнике	Психолог, педагог, директор	Током школске године
4.	Побољшање постигнућа ученика	- Развити програме подршке који ће помоћи ученицима да побољшају своја постигнућа. - Адаптирати наставне методе за потребе ученика са менталним здравственим проблемима.	Учитељи, наставници	Током школске године
5.	Јачање отпорности	- Увести програме за развој социјалних и емоционалних вештина код ученика. - Креирати подржавајуће и укључиве школске средине	Психолог, педагог	Током школске године
6.	Смањење насиља	- Увести програме превенције насиља. - Спроводити	Разредне старешине, учитељи	Током школске године

		едукативне активности о правима, одговорностима и последицама насилничког		
7.	Подстицање здравих животних навика	- Промовисати здраве животне навике као што су здраву исхрану, физичку активност и управљање стресом. - Организовати школске пројекте и активности које ће подстицати здраве навике	Разредне старешине, учитељи	Током школске године

Евалуација

- Редовно процењивати успех програма кроз анкете, повратне информације од ученика и наставника, и анализу академских резултата.

- Правити извештаје о напредовању програма и прилагођавати мере у складу са потребама.

Улагање у ментално здравље ученика у школама представља инвестицију у њихов будући успех и

благостање. Овај програм ће пружити неопходне ресурсе и подршку за побољшање менталног

здравља, повећање академских резултата и стварање позитивног школског окружења.

22. ПРОГРАМ ПОСТУПАЊА У КРИЗНИМ ДОГАЂАЈИМА

Снаге наше школе у поступању у кризним ситуацијама је ширина школских ходника, фискултурна сала школе, и двориште. У случају пожара свака просторија школе је обезбеђена системом за алармирање. Школски ходници, и двориште школе је обезбеђено камерама и у случају претње оружаним нападом, терористички нападом школа се може алармирати и ручно. На видљивим местима школе поставити скице које јасно показују на којим местма се налазе противпожарни апарати и системи за активирање аларма. Школа има план ходника, учионица, кабинета и других просторија као и план евакуације су истакнути на видљивим местима школе. Постоје три излаза из школе. У

случају потребе напуштања зграде ученици из приземља упућују се да излазе на излаз код фисултурне сале. Ученици са првог и другог спрата излазе на главни излаз. Наставно особље излази на бочни излаз. Наставник са собом носи кључ од учионице тако да се у случају кризе може закључати са ђацима. Школа нема безбедно место у оквиру зграде за све ђаке и наставнике. Терен у дворишту је погодан у случају технолошко техничке опасности. Када ученици излазе из учионица са собом не носе књиге.

Школа ће подстицати запослене за јачање компетенција за пружање психосоцијалне подршке у реализацији плана евакуације и друге обуке које могу допринети ефикасном реаговању установе у разлучитим кризним ситуацијама.

Школа је у обавези да континуирано унапређује процедуре поступања ради ефикасног деловања у сврху отклањања или свођења на минимум последица које је кризни догађај изазвао по организацију рада и функционисање установе, као и по физичко и ментално здравље појединца.

Ученици ће кроз радионице током школске године, организовање предавања, трибина унапређивати безбедносну културу ученика и запослених

Догађаји чијим утицајем може бити захваћен највећи број ученика или запослених, односно читава установа су:

- Природна смрт детета/ученика;
- Покушај убиства и убиство детета/ученика (у установи или ван ње);
- Покушај самоубиства ученика и самоубиство (у установи или ван ње);
- Природна смрт, самоубиство или убиство запосленог у установи;
- Саобраћајна незгода у којој је повређено или настрадало дете, односно ученик и/или запослени у установи;
- Нестанак детета/ученика;
- Масовно тровање у простору установе;
- Дојава о подметнутој експлозивној направи у установи или терористичком нападу и слично;
- Талачка криза;
- Насиље већих размера (масовне туче, вишеструка убиства, терористички напади);
- Техничко-технолошке опасности (експлозија, изливање, испаравање отровних материја и пожар);

- Природне катастрофе (поплаве, земљотреси, пожари...);
- Епидемија која је обухватила територију/општину на којој се налази установа;

Психолошке кризне интервенције су:

- психолошка прва помоћ која има за циљ уклањање и/или смањивање знакова кризе, успостављање емоционалне равнотеже и нормалног функционисања заједнице;
- превентивни поступак којим се спречавају дуготрајне психичке последице кризног догађаја. Психолошке кризне интервенције нису психотерапија нити истражни поступак. Оне се спроводе после догађаја као што су: самоубиства, убиства, рањавања, изненадна смрт (саобраћајне несреће, утапања) и сличних ситуација које делују изразито узнемирујуће и стресно на већи број људи, тако да не могу сами да се изборе са последицама догађаја помоћу уобичајених психолошких механизма, већ им је потребна додатна помоћ. Намењене су ученицима и одраслима у образовним установама који су непосредно или посредно били изложени кризном догађају:
- директним жртвама кризног догађаја;
- очевицима догађаја;
- професионалним помагачима;
- осталим особама које осећају да је догађај утицао на њихово психичко стање и да им је потребна ова врста помоћи. Корист од психолошких кризних интервенција је вишеструка:
- смањење ризика за настанак посттрауматског стресног поремећаја или других психичких и телесних поремећаја;
- смањење учесталости непожељних облика понашања;
- брже успостављање нормалног функционисања установе (ученици опет нормално уче и памте, стручни сарадници, директор установе у којој деца бораве могу да се поново посвете послу и сл.);
- финансијска уштеда (краћа боловања, мање лекова за смирење, мање изгубљених радних сати и сл.). Различите врсте психолошких кризних интервенција изводе обучени тимови за кризне интервенције.

Кључне активности директора и тима за кризне догађаје:

- Ако сте сазнали за догађај који се десио ван установе, проверите одмах тачност ове информације преко поузданих извора: породице, полиције, хитне помоћи и сл.

- Ако се у установи десио кризни догађај, одмах позовите хитну помоћ, полицију и евентуално друге службе (нпр: ватрогасце).
- Приликом поступања установе у одређеним ситуацијама кризног догађаја, неопходно је поступање у складу планом евакуације. Пре почетка евакуације, визуелним прегледом проверити да ли је пут за евакуацију безбедан.
- Након доласка припадника полиције, потребно је утврдити да ли су деца и запослени у установи безбедни на месту које је планом дефинисано као безбедно место или место поновног окупљања. Након доласка полиције, хитне помоћи и ватрогасаца-спасилаца, даље се поступа по инструкцијама ових органа. Сазовите хитан састанак тима за кризне догађаје.
- Информишите надлежну Школску управу.
- Уколико је последица кризног догађаја троје или више повређених/настрадалих лица, обавестите Министарство просвете како би се ангажовао интерсекторски мобилни тим за кризне ситуације.
- Размотрите све добијене информације и позовите породицу/е погођених кризним догађајем и договорите са њима које информације можете проследити запосленима у установи, ученицима, родитељима и евентуално медијима.
- Обавестите све запослене о кризном догађају и закажите хитан састанак свих запослених уколико услови дозвољавају. Уколико није могуће састанак одржати у установи, пронађите друге начине комуникације (видео конференција, вибер комуникација, скајп...). На састанку поделите са запосленима проверене информације у вези са кризним догађајем, подсетите их да установа има Програм поступања установе у кризним догађајима, укажите на могуће изазове у наредном периоду.
- Нагласите да је директор једина овлашћена особа у установи за комуникацију са медијима.
- Упутите запослене да помоћ могу да потраже од стручног сарадника.
- Поделите већ припремљен текст "Препоруке за запослене у установи".
- Одредите на који начин ће информације бити прослеђене ученицима и родитељима (у писаној или усменој форми).
- Припремите саопштење за ученике.
- Припремите саопштење које ћете упутити родитељима других ученика.

- Подсетите се правила за контакт са медијима и припремите писано саопштење које садржи кључне информације о догађају, безбедносним поступцима и плановима за опоравак. Изразите саосећање према жртвама и њиховим породицама, наглашавајући емпатију и подршку установе. Пратите извештавање медија и, ако је потребно, брзо реагујте на евентуалне нетачности.
- Одредите и јасно означите просторију у којој ће стручни сарадник/ци или чланови мобилног тима пружати психосоцијалну подршку запосленима, родитељима и ученицима којима је таква помоћ потребна.

Улога педагога и психолога у кризним догађајима:

- Прекидају своје редовне активности, посебно у случају кризних догађаја великих размјера.
- Све њихове активности у функцији су помоћи дјечи и одраслима у савладавању кризног догађаја.
- Педагог/ психолог школе се укључује у Тим за кризна стања.
- Психолог, а у недостатку психолога и педагог започиње рад кризног савјетовалишта, одређујући мјесто и вријеме рада у договору са Тимом за кризна стања.
- Раде на индивидуалној подршци користећи се принципима кризног савјетовања
- Раде са групама ученика, према потреби
- Родитељима ученика пружају савјетодавну помоћ.
- На располагању су наставницима за различите консултације у вези са дјецом и родитељима.
- Прате спремност ученика да учествују у различитим церемонијама као што су сахране и меморијалне активности.
- Прате посебно вулнерабилне групе и појединце у школи.
- Воде евиденцију о ученицима којима је потребна додатна помоћ која се може остварити у оквиру услуга других система, прије свега здравственог и система социјалне заштите.
- Контактирају родитеље ученика и пружају им потребна обавјештења.

Редн. бр.	Активности	Начин реализације	Носиоци реализације	Време реализације
	Прикупљање података, процена потреба и обавештавање надлежних органа	Разговор, информисање	Тим прикупља информације	Током или после догађаја
	Успостављање сарадње	Информисање и обавештавање свих релевантних институција	Члан тима	Током или после догађаја
	Сарадња и заједничко деловање са мобилним тимом за кризне интервенције	Задужен члан тима сарађује са мобилним тимом	Члан тима	Током или после догађаја
	Благовремено информисање ученика, родитеља, запослених и медија о догађају	Припремање и пласирање информација	Директор школе	Током или после догађаја
	Психосоцијална подршка ученицима и запосленима	Разговори, радионице предавања	Психолог, педагог	Током или после догађаја
	Израда и реализација плана рада установе у измењеним условима и стабилизација рада у установи	Сачињен план рада установе у новонасталој ситуацији	Тим	Током или после догађаја